

Handlingsplan för digitalisering inom förskola och skola 2019-2022

Förvaltning förskola och skola, Örebro kommun

Tillsammans skapar vi en likvärdig förskola och skola som genom digitaliseringens möjligheter på bästa sätt förbereder ALLA barn och elever för framtiden.

PROGRAM

Uttrycker värdegrund och önskvärd utveckling av verksamheten.

POLICY

Uttrycker ett värdegrundsbaserat förhållningssätt och principer för vägledning.

STRATEGI

Konkretiserar ett program eller en policy och utgör en grund för Prioritering.

HANDLINGSPLAN

Beskriver konkreta mål och åtgärder.

RIKTLINJER

Säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet vid handläggning och utförande.

Beslutad av Förskolenämnd XXXXX samt Grundskolenämnd XXXX

Dokumentansvarig på politisk nivå: Förskolenämnd samt Grundskolenämnd

Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Kvalitets- och utvecklingschef

Sammanfattning

I oktober 2017 antogs en nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet som syftar till att alla barn och elever ska få den kunskap som de behöver för såväl livet som yrkeslivet. Regeringens mål med strategin är att ”*det svenska skolväsendet ska vara ledande i att använda digitaliseringens möjligheter på bästa sätt för att uppnå en hög digital kompetens hos barn och elever för att främja kunskapsutvecklingen och likvärdigheten.*”

Strategin innehåller tre fokusområden:

1. Digital kompetens för alla i skolväsendet.
2. Likvärdig tillgång och användning.
3. Forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har på uppdrag av regeringen genom bred samverkan arbetat fram en nationell handlingsplan till strategin, som under våren 2019 överlämnats till regeringen för beslut. I denna tydliggörs huvudmännens ansvar och åtaganden.

På uppdrag av ledningsgruppen för Förvaltning förskola och skola i Örebro kommun har en handlingsplan för digitaliseringen upprättats. Syftet med handlingsplanen är att den, tillsammans med SKL:s handlingsplan, ska konkretisera och ge inriktning för det fortsatta arbetet med digitaliseringen i kommunens förskolor och skolor. I arbetet har en målbild för förvaltningens arbete med digitaliseringen tagits fram:

Tillsammans skapar vi en likvärdig förskola och skola som genom digitaliseringens möjligheter på bästa sätt förbereder ALLA barn och elever för framtiden.

Såväl det nationella som det lokala arbetet visar på tydliga behov av stöd och insatser för att fortsätta arbetet med digitalisering.

Innehåll

Sammanfattning	3
Innehåll	4
Nationell strategi och handlingsplan	5
Örebro kommun	6
<i>Arbete inom förvaltningen för förskola och skola</i>	7
Förslag till handlingsplan för förvaltningen förskola och skola, Örebro kommun	8
Fokusområden och mål från den nationella strategin	8
Fokusområde 1: Digital kompetens för alla inom skolväsendet	8
Bilaga	11
Digitalisering i förskola och skola Rapport till <i>Handlingsplan för digitalisering inom förskola och skola 2019–2022</i> gällande implementering av <i>Nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet</i>	11

Nationell strategi och handlingsplan

I maj 2017 beslutade regeringen om en samlad digitaliseringsstrategi, *Digitalt först*,¹ som ger en samlad vision för regeringens digitaliseringspolitik om ett hållbart digitaliserat Sverige. Målet är att ”Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter”. För detta ändamål spelar skolan en central roll vilket medförde att regeringen, i oktober 2017, även beslutade om en *Nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet*.² Strategin syftar till att alla barn och elever ska få de kunskaper de behöver för såväl livet som yrkeslivet. Regeringens mål med strategin är att ”det svenska skolväsendet ska vara ledande i att använda digitaliseringens möjligheter på bästa sätt för att uppnå en hög digital kompetens hos barn och elever för att främja kunskapsutvecklingen och likvärdigheten.”

I syfte att realisera de övergripande målen i den nationella strategin, och i förlängningen av regeringens vision för skolväsendet, har Sveriges kommuner och landsting (SKL) brutit ner strategins mål och delmål till initiativ och aktiviteter i en nationell handlingsplan³. Representanter från Förvaltning förskola och skola i Örebro kommun har under läsåret 2018/2019 deltagit i arbetet, tillsammans med SKL och andra aktörer i skolsverige. Den nationella handlingsplanen som överlämnades i till regeringen för beslut i mars 2019 kommer att bli ett viktigt underlag för förvaltningens fortsatta arbete. I planen föreslås insatser för att stödja huvudmännens arbete med att nå de digitala målen och det tydliggörs bland annat fem ansvarsområden som huvudmännen har avgörande ansvar för.

Huvudmännens ansvar och åtaganden enligt nationella handlingsplanen för digitalisering av skolväsendet

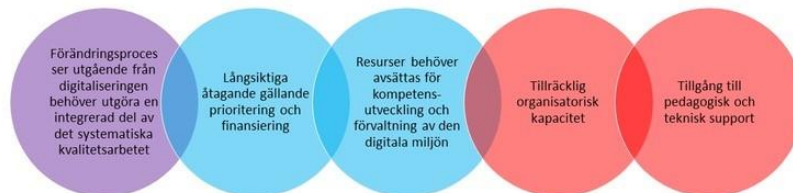

Bild: Maja Larsson
Huvudmännens ansvar och åtagande enligt nationella handlingsplanen för digitalisering av skolväsendet

1. Förändringsprocesser utgående från digitalisering behöver utgöra en integrerad del av det systematiska kvalitetsarbetet

Huvudman behöver säkerställa att förändringsprocesser är en integrerad del av gängse styrning, uppföljning och det systematiska kvalitetsarbetet. Planering och genomförande av aktiviteter behöver utgå från verksamheternas behov och vara långsiktig till form och

¹ För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi;

https://www.regeringen.se/49adea/contentassets/5429e024be6847fc907b786ab954228f/digitaliseringsstrategin_slutlig_170518-2.pdf (2019-02-15)

² Nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet;

<https://www.regeringen.se/4a9d9a/contentassets/00b3d9118b0144f6bb95302f3e08d11c/nationell-digitaliseringsstrategi-for-skolvaseudet.pdf> (2019-02-15)

³ #skolDigiplan Nationella handlingsplan för digitalisering av skolväsendet;

<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-773-2.pdf> (2019-06-03)

innehåll. Detta omfattar kartläggning och analys av behov kopplat till styrdokument, planering av åtgärder, genomförande samt uppföljning och utvärdering.

2. Långsiktigt åtagande gällande prioritering och finansiering

Huvudman behöver göra ett långsiktigt åtagande att prioritera och finansiera den digitala utvecklingen av verksamheterna, samt skapa förutsättningar för att använda de resurser som ställs till förfogande nationellt. För att digitaliseringen av skolväsendet ska kunna bedrivas i enlighet med styrdokumentens krav behövs styrande beslut gällande bland annat organisationsutveckling, kompetensförsörjning och infrastruktur.

3. Resurser behöver avsättas för kompetensutveckling och förvaltning av den digitala miljön

Huvudman behöver säkerställa att resurser avsätts för kontinuerliga och verksamhetsnära kompetensutvecklingsinsatser samt förvaltning av den digitala miljön. Alla som arbetar med barn och elever behöver kontinuerligt ges möjlighet att utveckla den digitala kompetens de behöver för att arbeta enligt styrdokumentet. Detta gäller inom styrning och ledning samt inom undervisning och administration.

4. Tillräcklig organisatorisk kapacitet

Huvudman behöver etablera en intern organisation med rätt kompetens och kapacitet för digitaliseringsarbete. Denna kompetens innefattar exempelvis förändringsledning, samordning, juridik, informationssäkerhet, IT-säkerhet, process- och informationsförvaltning, för att stödja och stimulera verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering och för att resurser på nationell nivå ska kunna implementeras, användas, komma till nytta och få önskad effekt.

5. Tillgång till pedagogisk och teknisk support

Huvudman behöver säkra tillgången till teknisk och pedagogisk support som motsvarar verksamheternas behov.

Örebro kommun

I Örebro kommun antogs i maj 2017 en *Digitaliseringsstrategi*⁴, med mål att uppnå till 2020, där skolan utgör ett av fyra perspektiv. Här framhålls vikten av att ta tillvara digitaliseringens möjligheter för att förbättra resultat och effektivisera verksamheten. Satsningen Skolutveckling tillsammans *Topp 25 2025*⁵ ska bidra till att Örebros skolresultat ska förbättras inom grundskolan och gymnasieskolan. Satsningen omfattar även förskolan utifrån förskolepedagogikens roll för att stärka resultaten längre fram i åldrarna. Det övergripande syftet med *Topp 25 2025* är att skapa samling, struktur och ge energi åt ett brett skolutvecklingsarbete där barns och elevers lärande står i centrum.

I ovanstående strategier finns mål att uppnå på kort och lång sikt för Förvaltning förskola och skola:

⁴ Digitaliseringsstrategi för Örebro kommun År 2017–2020 ”Örebro kommun – med digitala förtecken”; <https://orebro.seniornet.se/wp-content/uploads/sites/45/2017/09/Digitaliseringsstrategi%C3%B6r%C3%96rebrokommun2017-2020.pdf> (2019-02-15)

⁵ Topp 25 2025 Övergripande skolutveckling i Örebro kommun <https://extra.orebro.se/download/18.f1c2f8e15e896cc0a8b49/1506666057056/Topp%2025%20strategi.pdf> (2019-02-15)

2020 utifrån Digitaliseringsstrategi för Örebro kommun

- Ta tillvara digitaliseringens möjligheter för att förbättra resultat och effektivisera verksamhet.
- Lärandeformer och pedagogik utvecklas för att synliggöra digitaliseringens möjligheter.
- En tydlig plan för fortbildning tas fram.

2025 utifrån *Topp 25 2025*

- Att öka barns och elevers kunskaper och stärka skolresultaten i Örebro kommun
- Att fler elever ska nå kunskapsmålen i årskurs nio
- Att fler elever ska fullfölja gymnasiet

Arbete inom förvaltningen för förskola och skola

Arbetet med att ta fram en gemensam handlingsplan för förskola och skola påbörjades i april 2018. Som ett första steg inrättades en ny utvecklingsorganisation och nyckelpersoner som huvudlärspridare och lärspridare utsågs. Nyckelpersonerna har tillsammans med förskolechefer och rektorer varit delaktiga i att kartlägga och identifiera behov och nödvändiga insatser. Som en metod i arbetet med kartläggning inför handlingsplanen har bland annat workshops med effektkedjor och SWOT-analyser genomförts med utgångspunkt i den nationella strategins mål. Det är av vikt att genom utvecklingsorganisationen kontinuerligt säkerställa och följa upp förvaltningens gemensamma mål och behov för att kunna sätta utvecklingen i relation till de satsningar som regeringen och andra aktörer genomför samt för att kunna ändra och utöka valda åtgärder.

Inom programområdet barn och utbildning pågår ett gemensamt arbete med att standardisera digitala enheter och gemensamma tjänster för förskola och skola med syfte att ta ett helhetsgrepp och skapa likvärdighet för hela området förskola och skola. Vidare pågår ett arbete med att skapa likvärdighet i supportorganisationen och implementeringen av styrningsmodellen pm3⁶ för att säkerställa bättre stöd till verksamheten, tydligare struktur gällande roll- och ansvarsfördelning samt kostnadskontroll.

I förarbetet till handlingsplanen har följande utmaningar och behov identifierats:

- Likvärdighet gällande digitala verktyg och kompetens
- Samsyn kring vad adekvat digital kompetens innebär
- Koppling till det systematiska kvalitetsarbetet på olika nivåer
- Långsiktiga planeringar och prioriteringar
- Resurser och förutsättningar
- Tydliggörande av roller och ansvar på olika nivåer
- Kompetensutveckling på alla nivåer
- Teknisk och pedagogisk support
- Mer kunskap och forskning

Vidare har det i arbetet framkommit att hänsyn även behöver tas till:

- Målbild för handlingsplanen - vad är rimligt att uppnå till 2022?
- Likvärdighet och samsyn – vad ska vara lika/olika inom kommun, förvaltning, förskola – skola – enheter?

⁶ Pm3 <https://pm3.se/pa-erbjuder/vad-ar-pm3-modellen-pm3/> (2019-03-08)

- Behov av kompetensutveckling behöver individ-, enhets-, och förvaltningsnivå
- Insatser och aktiviteter behöver prioriteras utifrån enheters och förvaltningens resurser och förutsättningar samt statliga insatser.
- Progression förskola – skola behöver säkerställas
- Koppling till kommunens övergripande styrning och strategier som tex Agenda 2030 och klimatstrategi

Förslag till handlingsplan för förvaltningen förskola och skola, Örebro kommun

Ledningsgruppen på Förvaltningen förskola och skola i Örebro kommun beslutade under våren 2018 att en handlingsplan för digitalisering på huvudmannanivå ska upprättas under läsåret 2018/2019. Handlingsplanen utgår från nationella och lokala styrdokument och ge inriktning för arbetet med digitalisering inom kommunens förskolor och skolor. Handlingsplanens syfte är att ge inriktning för arbetet med digitaliseringen inom förvaltningen och skapa en röd tråd i arbetet från förskolan till årskurs 9.

Fokusområden och mål från den nationella strategin

Fokusområde 1: Digital kompetens för alla inom skolväsendet.

Mål: Alla barn och elever ska utveckla en adekvat digital kompetens. Det ska finnas en digital likvärdighet i det svenska skolväsendet.

- Delmål 1.1 Barn och elever ska i alla delar av skolväsendet ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens.
- Delmål 1.2 Förskolechefer, rektorer och huvudmän ska ha förmåga att strategisk leda digitalt utvecklingsarbete i verksamheterna.
- Delmål 1.3 Personal som arbetar med barn och elever ska ha kompetens att välja och använda ändamålsenliga digitala verktyg i utbildningen.

Fokusområde 2: Likvärdig tillgång och användning.

Mål: Barn, elever och personal ska ha god och likvärdig tillgång till digitala verktyg och resurser i syfte att förbättra utbildningen och effektivisera verksamheten.

- Delmål 2.1: Barn, elever och personal som arbetar med barn och elever ska ha tillgång till digitala verktyg utifrån sina behov och förutsättningar.
- Delmål 2.2: Det ska finnas ändamålsenlig infrastruktur samt teknisk och pedagogisk support i verksamheten.
- Delmål 2.3: De digitala lärresurser som används i undervisningen ska vara ändamålsenliga och medföra att teknikens möjligheter kan utnyttjas effektivt.
- Delmål 2.4: Digitaliseringen ska användas för att underlätta personalens arbetssituation i fråga om undervisning och administration.

Fokusområde 3: Forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter.

Mål: Forskning och uppföljning som stödjer utveckling av verksamheter och insatser ska genomföras med syfte att bidra till ökad måluppfyllelse och utvecklad digital kompetens.

- Delmål 3.1: Forskning om digitaliseringens påverkan på undervisning och lärande ska genomföras och stödja utveckling av verksamheter och insatser.

- Delmål 3.2: Uppföljning av digitaliseringsarbetet i skolväsendet ska genomföras och stödja utveckling av verksamheter och insatser.

Mål och insatser

Utifrån ovanstående strategier och de behov som har identifierats i förarbetet till handlingsplanen har en gemensam målbild för syftet med arbetet med digitalisering inom förvaltningen för förskola och skola tagits fram:

Tillsammans skapar vi en likvärdig förskola och skola som genom digitaliseringens möjligheter på bästa sätt förbereder ALLA barn och elever för framtiden.

Följande prioriterade mål och insatser bedöms vara relevanta i det fortsatta arbetet. Handlingsplanen kommer att kompletteras med en aktivitetsplan med konkreta och tidsatta aktiviteter med utpekat ansvar för genomförande.

Mål	Hur?
Pedagogisk personal har kompetens och metoder för hur digital teknik kan bidra till ökat lärande för barn och elever.	Minimnivåer för medarbetares kompetens tas fram. Förvaltningsgemensam plan för kompetensutveckling. Förutsättningar för kollegialt lärande och erfarenhetsutbyte skapas Samarbete med lärosäten Använda nationella insatser
Pedagogisk personal har ökad samsyn om vad adekvat digital kompetens för barn och elever innebär.	Workshops med nyckelperson och skolledare. Följa och sprida skolverket och andra huvudmäns arbete
Skolledare har förmåga att strategiskt leda digitalt utvecklingsarbete i verksamheterna.	Förvaltningsgemensam kompetensutveckling Del av Leda för skolutveckling, teamträffar, Ledarforum Använda nationella insatser Utvecklingssamtal och kvalitetsdialoger
Medarbetare har kunskap om och använder digitaliseringens möjligheter för att förenkla och effektivisera arbetet i verksamheten.	Kompetensutveckling – administrativa system och förändring av arbetsätt. Forum för erfarenhetsutbyte
Tydlig utvecklingsorganisation för förankring, spridning och kunskapsutveckling med definierade roller, uppdrag, ansvar och förutsättningar.	Följa upp nuvarande utvecklingsorganisation med huvudlärspridare och lärspridare och eventuellt revidera och förtydliga den. Nätverk och mötesforum för olika roller

Upphandling samt fungerande teknisk support utgår från verksamhetens behov.	Nära samarbete med Förvaltning IT genom gemensam behovsinventering, mötes- och beslutsforum Kontinuerlig och tydlig information om beslut i kommun och förvaltning
Fungerande och likvärdiga pedagogiska och administrativa system, pedagogisk support samt kompetensutveckling som utgår från verksamhetens behov.	Nära samarbete med förvaltning Lärande genom gemensam behovsinventering, mötes- och beslutsforum. Kontinuerlig och tydlig information om beslut i kommun och förvaltning Utbildningsplaner som en del av systemens förvaltningsplaner
Förändringsarbetet är en kontinuerlig del i förvaltningens och enheters systematiska kvalitetsarbete.	Kontinuerlig kartläggning och analys av medarbetares digitala kompetens samt tillgång och användande av digital teknik genom LiKA Del i verksamhetsplanering och kvalitetssystem
Forskning och beprövad erfarenhet används för att öka kunskap om digitaliseringens möjligheter i syfte att stärka barns och elevers lärande.	Skapa forum för att sprida lärande exempel, ta del av aktuell forskning samt visa upp vad som pågår i verksamheten.
Vårdnadshavare har möjlighet att följa barn och elevers lärande samt ha enkla vägar för information och kontakt med förskola och skola genom funktionella digitala system.	Utveckla lärplattformar samt system för schemaläggning och närvarorapportering Gemensamma riktlinjer och rutiner för användande och kommunikation. Kompetensutveckling

Förutsättningar för genomförande

För att handlingsplanens mål och insatser ska vara möjliga att genomföra och de nationella målen uppfyllas behöver arbetet med digitalisering vara en del av enheters och förvaltnings ordinarie verksamheten. Förutsättningar behöver även definieras och resurser avsättas på förvaltningsnivå. Förvaltningen avser därför att ansöka om särskilda medel från Örebro kommuns digitaliseringskommitté och även ta del av de eventuella nationella insatser som kommer att genomföras. Även andra möjligheter att söka medel kommer att undersökas.

Bilaga

Digitalisering i förskola och skola Rapport till *Handlingsplan för digitalisering inom förskola och skola 2019–2022* gällande implementering av *Nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet*